

Ošu smaragdzaļā krāšņvabole

Agrilus planipennis Fairmaire 1888

Krāšņvaboļu dzimta Buprestidae

Sugas apraksts:

Pieaugušas ošu smaragdzaļās krāšņvaboles *Agrilus planipennis* ir apmēram 12–15 mm garas, ķermenis ir metāliski spilgti zaļš, segspārni ir tumšāki par pārējo ķermeni, reizēm vara krāsā, antenas zaļas (1. attēls). Vēdera augšpuse zem segspārniem ir spilgti sarkana (2. attēls). Vēdera lejasdaļā ass izaugums.

Attīstības cikls ilgst vienu līdz divus gadus. Kāpuri attīstās ošu ģints kokos zem mizas kambija slānī. Pieaudzis kāpurs ir 30–36 mm garš, ķermenis ir saplacināts un ar izteikti platāku galvas daļu. Kāpura galva brūna, bet ķermenis ir krēmīgi balts (3. attēls). Attīstoties kāpurs izgauž sugai raksturīgas 3–4 mm platas serpentīnveida ejas (4. attēls). Imago no izskrejas izlido jūnija sākumā, izskreja ir D burta formā, 3–4 mm liela (5. attēls).

Līdzīgas sugas:

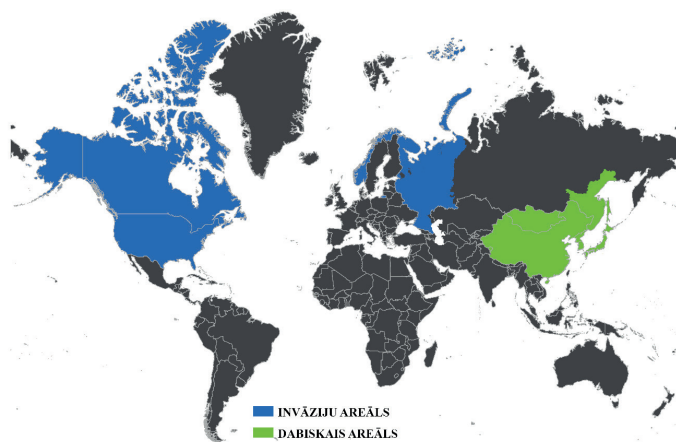
Latvijā *Agrilus* ģintī ir sastopamas 20 sugas, no kurām morfoloģiski līdzīgākās ošu smaragdzaļajai krāšņvabolei ir divpunktu šaurspārņkrāšņvabole *A. biguttatus* un citas šaurspārņkrāšņvaboles – *A. ater*, *A. mendax* un *A. suvorovi*. Imago var atšķirt pēc sarkanā vēdera zem segspārniem (2. attēls), bet citādi suga ir grūti atšķirama. Drošai sugas identificēšanai imago ieteicams ievākt un nodot ekspertiem. Latvijā vienīgā krāšņvabole, kuras kāpuri attīstās ošu ģints kokos, ir *A. convexicollis*, bet tā ir daudz mazāka (~ 5 mm liela) par ošu smaragdzaļo krāšņvaboli. Sugu ir iespējams identificēt pēc kāpuriem (3. attēls), kāpuriem (4. attēls) un izskrejām (5. attēls) ošu ģints kokos.

1. attēls. Ošu smaragdzaļā krāšņvabole (*Agrilus planipennis*).

2. attēls. Ošu smaragdzaļās krāšņvaboles (*Agrilus planipennis*) raksturīgā pazīme: sarkana vēdera augšpuse zem segspārniem.

6. attēls. Ošu smaragdzaļās krāšņvaboles (*Agrilus planipennis*) izplatība pasaulē.

©Randy A. Noneman/istock (CC BY-SA 4.0)

3. attēls. Ošu smaragdzaļās krāšņvaboles (*Agrilus planipennis*) kāpurs.

Dzīvotne:

Apstādījumi ar ošu ģints kokiem, Latvijā potenciāli sastopama arī mežaudzēs ar parasto osi *Fraxinus excelsior*.

Izplatība:

Sugas dabiskās izplatības areāls ir Āzijas Tālie Austrumi, kur ietilpst Ķīna, Japāna, Krievijas Federācijas Tālie Austrumi, Koreja un Mongolija. Ošu smaragdzaļā krāšņvabole introducēta Ziemeļamerikā un Krievijas rietumos Maskavas apgabalā, no kurienes tā turpina izplatību. Konstatēta arī Ziemeļeiropā (6. attēls).

Sugas izplatīšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā, veicot kokmateriālu pārvadājumus, kā arī ar ošu stādu tirdzniecību. Dabiski izplatās pārlidojot.

Izplatība Latvijā:

Līdz šim Latvijā suga nav konstatēta, bet ir iekļauta Valsts augu aizsardzības dienesta karantīnas organismu sarakstā, tāpēc notiek preventīvais riska teritoriju monitoring. Krievijas Federācijas teritorijā tiek novērota sugas pakāpeniska izplatīšanās, tajā skaitā Latvijas virzienā, kas ir viens no riska faktoriem sugas ienākšanai Latvijā.

4. attēls. Ošu smaragdzaļās krāšņvaboles (*Agrilus planipennis*) serpentīnveida kāpurejas.

5. attēls. Ošu smaragdzaļās krāšņvaboles (*Agrilus planipennis*) izskreja.

© G. TODD CRABTREE (CC BY-NC 4.0)

Gobu zāglapsene

Aproceros leucopoda Takeuchi 1939

Koklapseņu dzimta Argidae

Sugas apraksts:

Gobu zāglapsenes *Aproceros leucopoda* imago ir neliela izmēra tipiska izskata zāglapsene ar melnu ķermeni un gaišām dzeltenī baltām kājām (1. attēls). Gobu zāglapsenes attīstības cikls ilgst 24–29 dienas. Kāpuri barojas, graužot gobu ģints koku lapas un veidojot sugai raksturīgu zigzagveida eju zīmējumu, kas sākas lapas malā un virzās uz pamatni (2. attēls). Kāpurs ir zaļā krāsā, ar izteiktu galvas kapsulu, virs otrā un trešā pāra ekstremitātēm ir brūns T burta formas plankums (3. attēls).

Līdzīgas sugas:

Gobu zāglapsenes *Aproceros leucopoda* imago ir grūti atšķirami no citām zāglapsenēm, un tās identificēt var tikai eksperti. Suga ir konstatējama pēc tās kāpuru darbības pēdām, kas gobu ģints koku lapās izgrauž raksturīgas zigzagveida ejas (2. attēls). Tāpat gobu zāglapsenes kāpuram ir raksturīgs brūns T burta formas plankums virs otrā un trešā pāra ekstremitātēm (3. attēls).

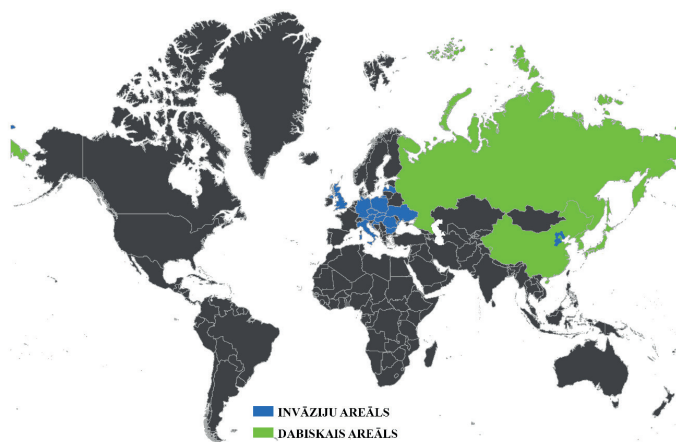
Dzīvotne:

Mežaudzes un apstādījumi ar gobu ģints kokiem.

1. attēls. Gobu zāglapsenes (*Aproceros leucopoda*) imago.

© GULSEN CINGOZ (CC BY-NC 4.0)

4. attēls. Gobu zāglapsenes (*Aproceros leucopoda*) izplatība pasaulē.

2. attēls. Gobu zāglapsenes (*Aproceros leucopoda*) zigzagveida kāpurejas.

© PAUL COOK (CC BY-NC-ND 4.0)

Izplatība:

Dabiskais areāls – Krievijas Tālie Austrumi, Ziemeļkoreja, Dienvidkoreja, Japāna, Ķīna.

Suga ir introducēta Eiropā (4. attēls).

Sugas izplatšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā ar gobu ģints stādāmo materiālu vai dabiski pārlidojot.

Izplatība Latvijā:

Saskaņā ar Valsts augu aizsardzības dienestā pieejamo informāciju gobu zāglapsene tika novērota 2015. gadā, veicot gobu un vīksnu apsekošanu Augšdaugavas novada Naujenes pagasta mežos.

3. attēls. Gobu zāglapsenes (*Aproceros leucopoda*) kāpurs.

© KRISTOBAL22 (CC BY-NC 4.0)

Mizgrauzis

Gnathotrichus materiarius (Fitch 1858)

Smecernieku dzimta Curculionidae

Sugas apraksts:

Gnathotrichus materiarius ir ~ 3,5 mm garš mizgrauzis. Tā ķermenis ir brūnganā krāsā ar gaiši brūnām ekstremitātēm, galvas kapsula punktota (1., 2. attēls).

Vaboles kāpuri attīstās priežu, egļu un lapegļu ģints kokos zem mizas. Kāpuriem attīstoties, veidojas mizgraužiem raksturīgas kāpurejas, kas sastāv no īsa ieejas tuneļa un četrām sāna ejām, katra no sāna ejām ir apmēram 15–25 cm gara.

Līdzīgas sugas:

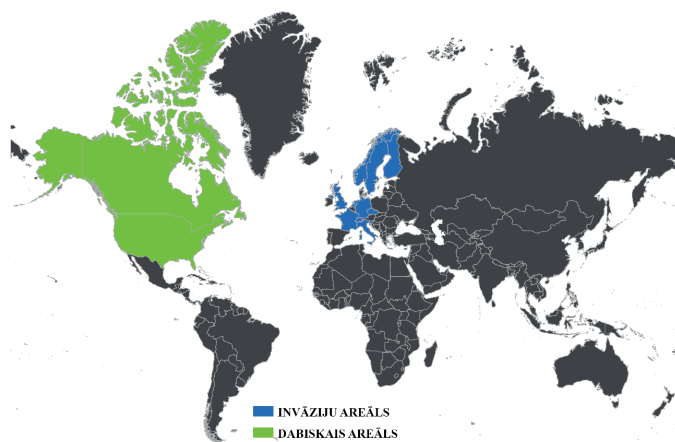
Visi mizgrauži ir grūti atšķirami, un to precīzai identificēšanai līdz sugas līmenim ir nepieciešams papildu aprīkojums, līdz ar to sugu var identificēt tikai eksperts laboratorajos apstākļos.

Dzīvotne:

Sastopama mežaudzēs un apstādījumos ar priežu, egļu un lapegļu ģints kokiem.

Izplatība:

Suga dabiski ir sastopama Ziemeļamerikā – Kanādā un Amerikas Savienotajās Valstīs. Introducēta Eiropā, kur par invazīvu ir atzīta Francijā, Vācijā, Austrijā, Somijā, Čehijā, Itālijā, Nīderlandē, Norvēģijā, Slovēnijā, Zviedrijā, Šveicē un Lielbritānijā (3. attēls).

3. attēls.
Mizgrauža
(*Gnathotrichus
materiarius*)
izplatība pasaulē.

© Jeff Eickwort (CC BY-NC 4.0)

2. attēls. Mizgrauža (*Gnathotrichus materiarius*) imago, skats no sāna.

Sugas izplatīšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā, pārvadājot ar dažādiem koksnes materiāliem, piemēram, paletēm. Dažiski izplatās pārlidojot.

Izplatība Latvijā:

Pašlaik suga Latvijā nav konstatēta.

1. attēls. Mizgrauža (*Gnathotrichus materiarius*) imago, skats no augšas.

JERRY FINLAYSON (CC BY-NC 4.0)

Daudzveidīgā mārīte

Harmonia axyridis (Pallas, 1773)

Mārīšu dzimta Coccinellidae

Sugas apraksts:

Daudzveidīgā mārīte *Harmonia axyridis* ir 5–8 mm gara un 4–6,5 mm plata vabole. Galva ir melna, dzeltena vai melna ar dzeltenām malām. Priekškrūtis ir krēmīgi balta ar melnu plankumu. Melnais plankums uz priekškrūtīm var būt sadalīts četros mazākos plankumos vai divās pārtrauktās melnās līnijās, kā arī var būt M burta vai trapecveida formas. Segspārnu krāsa visbiežāk variē no dzeltenas līdz sarkanai, uz tiem var būt līdz 21 melnam neregulāras formas plankumam, bet var arī nebūt (1. attēls). Retāk mārītes segspārni ir melni ar 2 līdz 4 lieliem, oranžiem vai sarkaniem neregulāras formas plankumiem (2. attēls). Kāpuri pirms iekūņošanās ir 7,5–10,5 mm garī. Kāpurs ir melnā krāsā, vēdera vidusdaļā ir līnijas, kas variē no sarkanas līdz oranžai krāsai (3. attēls).

Līdzīgas sugas:

Daudzveidīgajai mārītei *Harmonia axyridis* līdzīgākā suga Latvijā ir acainā mārīte *Anatis ocellata* (4. attēls). Bet acainajai mārītei atšķirībā no daudzveidīgās mārītes apkārt melnajiem plankumiem uz segspārniem ir gaišāks riņķis un uz priekškrūtīm esošā melna plankuma forma ir atšķirīga.

Dzīvotne:

Galvenokārt apdzīvo lauksaimniecības zemes, pilsētas, daļēji dabiskus biotopus un zālājus.

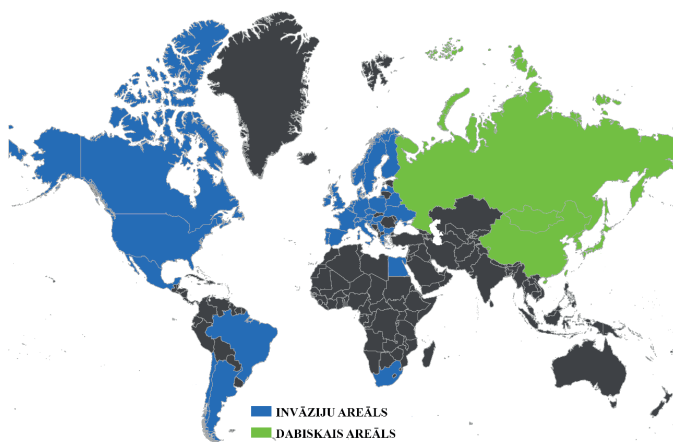

©Kate Braun (CC BY-NC 4.0)

© Sebastián Fornés (CC BY 4.0)

1. attēls. Daudzveidīgās mārītes (*Harmonia axyridis*) imago ar dažādu plankumu skaitu uz segspārniem.

5. attēls. Daudzveidīgās mārītes (*Harmonia axyridis*) izplatība pasaulē.

2. attēls. Daudzveidīgās mārītes (*Harmonia axyridis*) melnā morfoloģiskā formā.

3. attēls. Daudzveidīgās mārītes (*Harmonia axyridis*) kāpurs.

4. attēls. Daudzveidīgajai mārītei līdzīgā suga acainā mārīte (*Anatis ocellata*).

Izplatība:

Dabiski suga sastopama Āzijas centrālajā un austrumu daļā: Krievijas Federācijā, Ķīnā, Japānā, Mongolijā, Taivānā, Ziemeļkorejā un Dienvidkorejā. Daudzveidīgā mārīte ir introducēta un izplatījusies daudzās valstīs visā pasaulē. Tā ir reģistrēta Ziemeļamerikā, tajā skaitā Meksikā un ASV dienvidu reģionos, konstatēta Kanādas dienvidos. Ir atrasta Dienvidamerikā, izņemot Amazones teritorijas, Eiropā un Āfrikā – Tunisijā, Ēģiptē un Dienvidāfrikā (5. attēls).

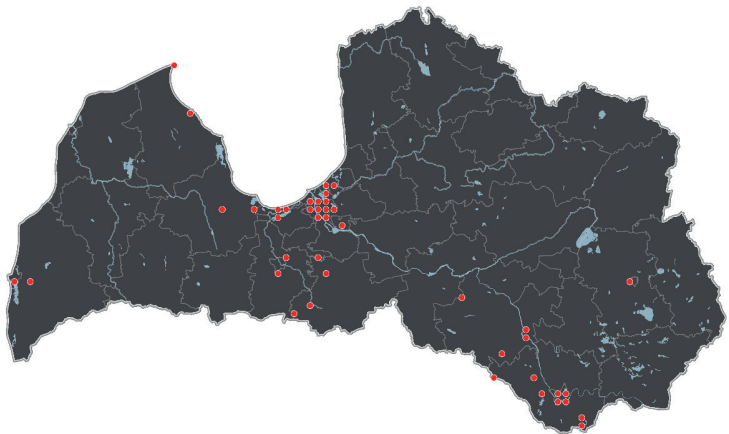
Sugas izplatīšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā, var tikt pārvesta ar stādiem un citiem lauksaimniecības produktiem. Dabiski izplatās pārlidojot.

Izplatība Latvijā:

Latvijā pirmo reizi konstatēta 2009. gadā, un kopš tā laika sugai ir vairākas jaunas atradnes (6. attēls), tās regulāri tiek reģistrētas vietnē "Invazīvo sugu pārvaldnieks" un portālā dabasdati.lv.

6. attēls.
Daudzveidīgās
mārītes
(*Harmonia
axyridis*)
izplatība
Latvijā.

Skudra *Lasius neglectus* Van Loon, Boomsma & Andrásfalvy 1990

Skudru dzimta Formicidae

Sugas apraksts:

Skudra *Lasius neglectus* (1. attēls) ir mazākā no *Lasius* ģints skudrām. Darba skudras ir 2,5–3 mm garas, skudru karaliene ir 5,5–6 mm gara. Ķermenis ir dzeltenīgi brūns ar priekškrūtīm, kas ir nedaudz bālākas par pārējo ķermeni. Vēders ir īsāks par krūšu daļu (2. attēls).

Līdzīgas sugas:

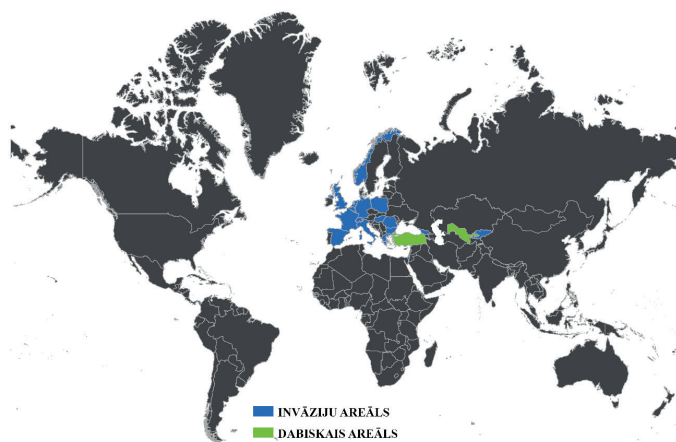
Pēc izskata tipiska *Lasius* ģints skudra, turklāt ir mazākā no visām ģintī pārstāvētajām sugām. Droša noteikšana ir iespējama tikai ekspertam, izmantojot laboratoro ap- rīkojumu.

Dzīvotne:

Sastopama galvenokārt pilsētu teritorijās, ēkās, dārzos, lauksaimniecības zemēs, retāk mežos, zālajos.

Izplatība:

Sugas dabiskais areāls ir Turcija un Uzbekistāna. Tā ir in- troducēta Eiropas dienvidu un centrālajā daļā un ir sasto- pama Andorā, Beļģijā, Bulgārijā, Francijā, Vācijā, Grieķijā, Ungārijā, Itālijā, Nīderlandē, Norvēģijā, Polijā, Rumānijā, Spānijā, Šveicē un Lielbritānijā (3. attēls).

3. attēls. Skudras (*Lasius neglectus*) izplatība pasaulē.

2. attēls. Skudras (*Lasius neglectus*) morfoloģija.

Sugas izplatīšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā ar augsni, kā arī kūdru, stādiem, tajā skaitā tiek izplatīta, veicot augsnes apstrādi un pļaujot zāli, ar lauksaimniecības tehniku, ja tā netiek notīrīta pēc darba invadētajās teritorijās.

Izplatība Latvijā:

Pašlaik Latvijā suga nav konstatēta.

1. attēls. Skudras (*Lasius neglectus*) pieaudzis īpatnis.

PHILIPPE GENIEZ (CC BY-NC 4.0)

Ornamentblakts *Leptoglossus occidentalis* Heidemann, 1910

Ornamentblakšu dzimta Coreidae

Sugas apraksts:

Ornamentblakts *Leptoglossus occidentalis* ir 16–20 mm gara, tās ķermeņa krāsa variē no sarkanas līdz brūnai, ap segspārniem vēdera daļā ir melnbalta josla. Aizmugurējām ekstremitātēm palielināts stilbs (1. un 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

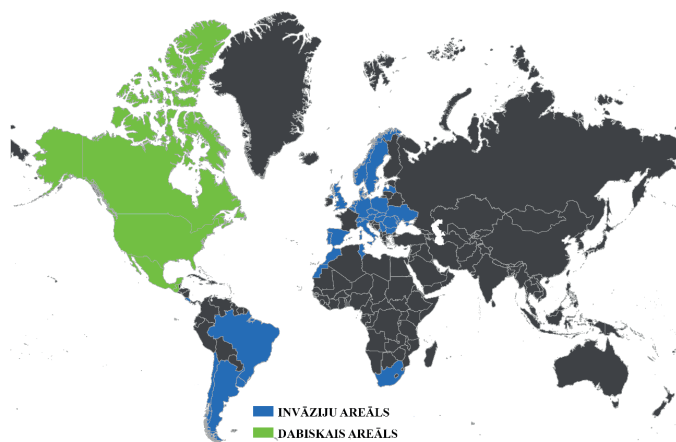
Ornamentblakts *Leptoglossus occidentalis* ir viegli atpazīstama, tai nav līdzīgu sugu Latvijas faunā. Tā ir viena no lielākajām Latvijā sastopamajām blaktīm (16–20 mm), un tai ir raksturīga melnbalta josla ap spārniem vēdera lejasdaļā, un aizmugurējām ekstremitātēm ir palielināti stilbi (1. un 2. attēls).

Dzīvotne:

Sastopama mežaudzēs un apstādījumos ar priežu ģints (*Pinus*) un egļu ģints (*Picea*) kokiem.

Izplatība:

Ornamentblakts *Leptoglossus occidentalis* dabiski sastopama Ziemeļamerikā, un ir introducēta visā Eiropas teritorijā, Āzijā: Armēnijā, Gruzijā, Izraēlā, Krievijā, Japānā, Kazahstānā, Libānā, Palestīnā, Dienvidkorejā, Sīrijā, Turcijā, Dienvidamerikā: Argentīnā, Brazīlijā, Čīlē, Paragvajā, Urugvajā, Āfrikā: Alžīrijā, Marokā, Dienvidāfrikā, Tunisijā (3. attēls).

3. attēls.
Ornamentblakts
(*Leptoglossus
occidentalis*)
izplatība pasaulē.

© Georgia Born-Schmidt (CC BY-NC 4.0)

2. attēls. Ornamentblakts (*Leptoglossus occidentalis*) imago.

Sugas izplatšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā, pārvietojot stādus vai ar koksnes materiāliem, piemēram, paletēm. Dažbiski suga labi izplatās pārlidojot.

Izplatība Latvijā:

Suga pirmo reizi Latvijā konstatēta 2018. gadā Van-
gažos. Vēlāk 2020. gadā konstatēta arī Salaspilī, un
2021. gadā tika reģistrētas vairākas jaunas atradnes Zie-
meļkurzemes apkārtnē. Sugai nav veikti izplatības pētīju-
mi, bet ņemot vērā piemērotu dzīvotņu sastopamību un
sugas izplatīšanās spējas, ticami, ka pašlaik suga jau ir
sastopama visā valsts teritorijā.

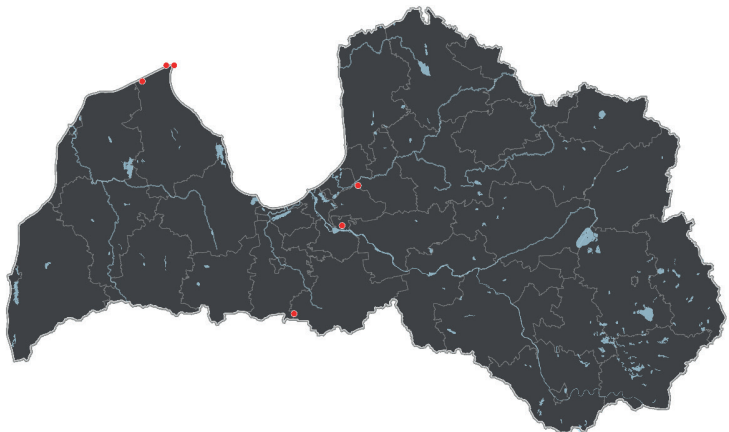
Melnbalta
josla ap
spārniem
vēdera
lejasdaļā.

Palielināti
kāju stilbi.

1. attēls.
Ornamentblakts
(*Leptoglossus
occidentalis*)
imago.

©Herman Berteler (CC BY-NC 4.0)

4. attēls.
Ornamentblakts
(*Leptoglossus
occidentalis*)
izplatība Latvijā.

Āzijas sirsenis *Vespa velutina nigrithorax* Lepelletier, 1836

Lapseņu dzimta Vespidae

Sugas apraksts:

Āzijas sirsenis *Vespa velutina nigrithorax* ir 17–32 mm gara lapsene, ķermenis un antenas ir tumši brūnas, galvas priekšējā daļa un mutes orgāni ir oranži, vēders tumši brūns ar šaurām oranžām joslām uz pirmā, otrā un trešā segmenta, ceturtais segments gandrīz pilnīgi oranžs ar melnu trijstūri segmentam pa vidu, kas to sadala divās daļās, dzīvam īpatnim trīsstūris var nebūt redzams, piektais un sestais segmenti brūni oranži, ekstremitātes brūnas, izņemot pēdas, kas ir dzeltenas (1. un 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Latvijā vienīgā līdzīgā suga ir sirsenis *Vespa crabro*, kas viegli atšķirams no Āzijas sirseņa pēc galvas, krūšu, vēdera un kāju krāsojuma (3. attēls).

Dzīvotne:

Visbiežāk Āzijas sirsenis *Vespa velutina nigrithorax* primāri ligzdas ceļ cilvēku veidotās būvēs, savukārt sekundāri ligzdas tiek būvētas dabiskās ekosistēmās. Sastopams pilsētās, viensētās, mežos, lauksaimniecības zemēs, tajā skaitā zālājos.

Izplatība:

Dabiski sastopams Āzijas dienvidaustrumos: Ķīnā, Indijā, Afganistānā, Butānā, Indonēzijā, Laosā, Malaizijā, Nepālā, Pakistānā, Taivānā, Taizemē, Vjetnamā, introducēts Eiropas dienvidos un centrālajā daļā, kā arī uzskatāms par introducētu Japānā un Korejas pussalā (4. attēls).

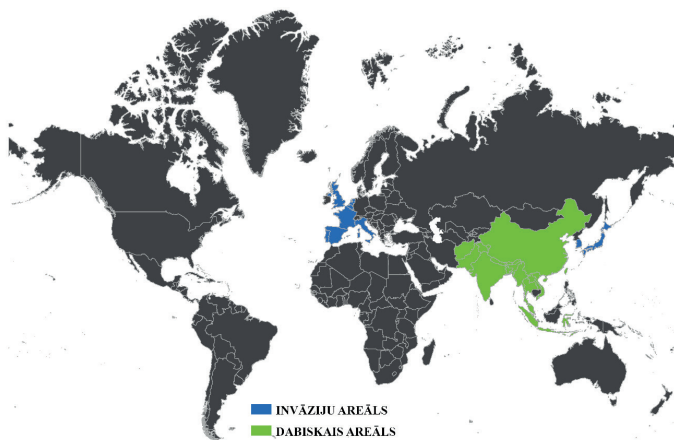

2. attēls. Āzijas sirseņa (*Vespa velutina nigrithorax*) imago.

© RUDYRUITENBERG (CC BY-NC 4.0)

3. attēls. Sirseņa (*Vespa crabro*) imago.

4. attēls.
Āzijas sirseņa
(*Vespa velutina
nigrithorax*)
izplatība
pasaulē.

1. attēls. Āzijas sirsenis (*Vespa velutina nigrithorax*).

© LAMBRECHTS YVES (CC BY-NC 4.0)

Sugas izplatīšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā – var tikt nejauši ievesta ar dažādām tirdzniecības precēm. Ir izcilas dabiskas izplatīšanās spējas pārlidojot, gada laikā var izplatīties 70 km attālumā.

Izplatība Latvijā:

Pašlaik Latvijā suga nav sastopama.

Koksngrauzis *Trichoferus campestris* (Faldermann, 1835)

Koksngrauzu dzimta Cerambycidae

Sugas apraksts:

Koksngrauža *Trichoferus campestris* ķermenis ir 10–24 mm garš, tā krāsa variē no brūnas līdz brūni oranžai, ekstremitātes un antenas ir nedaudz gaišākas par ķermeni. Galva, priekškrūtis un segspārni ir ar smalkiem matiņiem, kas ir angliskā nosaukuma *Velvet Longhorned Beetle* 'samta koksngrauzis' pamatā (1. attēls).

Līdzīgas sugas:

Koksngrauža *Trichoferus campestris* imago atšķiras no lielākās daļas koksngrauzu ar ķermeņa izmēru (10–24 mm), priekškrūšu formu, ķermeņa krāsojumu un segspārņu formu. Latvijā līdzīgākas un bieži sastopamas koksngrauzu sugas ir priežu celmu rudais koksngrauzis *Arhopalus rusticus* (2. attēls), rievainais skujkoku ūsainis *Asemum striatum* (3., 4. attēls), egļu mazais spīdīgais koksngrauzis *Tetropium castaneum* (5., 6. attēls) un egļu mazais nespodrais koksngrauzis *Tetropium fuscum* (7. attēls). *Trichoferus campestris* galva, priekškrūtis un segspārni ir vienkrāsaini (variē no brūnas līdz brūni oranžai krāsai) un klāti ar smalkiem matiņiem, segspārni ir gludi bez rievām, ekstremitātes nedaudz gaišākas par ķermeni (1. attēls). Priežu celmu rudā koksngrauža segspārņiem ir 2–3 paralēlas gareniskas rievas (2. attēls). Rievainais skujkoku ūsainis ir ar izteiktām rievām uz segspārņiem (3. attēls), tā brūnajai formai galva un priekškrūtis ir melnas, segspārni brūni (4. attēls). Egļu mazā spīdīgā koksngrauža segspārni ir ar rievām, melnajai formai ekstremitātes melnas vai brūngansarkanas (5. attēls), brūnajai formai segspārni ir brūni, bet galva un priekškrūtis melnas (6. attēls). Egļu mazais

Galva, priekškrūtis un segspārni vienā krāsojumā ar smalku apmatojumu.

Antenas un ekstremitātes gaišākas par ķermeni – gaiši brūnas, oranžbrūnas, vienkrāsainas.

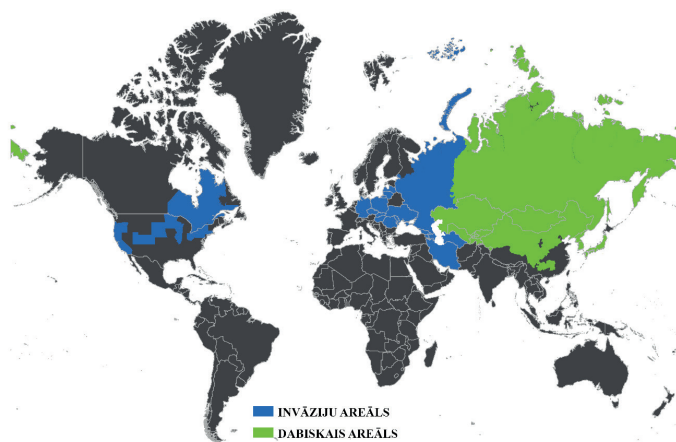
1. attēls. Koksngrauža (*Trichoferus campestris*) raksturīgās pazīmes.

© KAROL OX (CC BY 4.0)

2. attēls. Priežu celmu rudais koksngrauzis (*Arhopalus rusticus*).

FOTO: UGIS PITERĀNS, [HTTPS://DABASDATLV/LV](https://dabasdattlv.lv)

8. attēls.
Koksngrauža (*Trichoferus campestris*) izplatība pasaulē.

3. attēls. Rievainā skujkoku ūsaiņa (*Asemum striatum*) melnā forma.

FOTO: UĢIS PITERĀNS, [HTTPS://DABASDATIL.LV/](https://dabasdatil.lv/)

4. attēls. Rievainā skujkoku ūsaiņa (*Asemum striatum*) brūnā forma.

FOTO: MAREKS IEVIŅŠ, [HTTPS://DABASDATIL.LV/](https://dabasdatil.lv/)

5. attēls. Egļu mazā spīdīgā koksngrauža (*Tetropium castaneum*) melnā forma.

FOTO: UĢIS PITERĀNS, [HTTPS://DABASDATIL.LV/](https://dabasdatil.lv/)

nespodrais koksngraužis ir divkrāsains: galva un priekškrūtis ir melnas, segspārni brūni (7. attēls).

Dzīvotne:

Sastopams mežaudzēs un apstādījumos, sugas kāpuri attīstību uzsāk gan zem dzīvu, gan atmirušu koku mizas. Polifāgs, var apdzīvot gan lapkokus, gan skujkokus, konstatēts uz 50 dažādām koku sugām.

Izplatība:

Dabiski suga ir sastopama Āzijas centrālajā un austrumu daļā: Mongolijā, Ķīnā, Korejas pussalā, Kazahstānā, Kirgizstānā, Uzbekistānā, Tadžikistānā un Krievijas Eiropas daļā līdz Urālu kalniem. Introducēta Āzijas rietumos, Eiropā un Ziemeļamerikā (8. attēls).

Sugas izplatīšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā, pārvadājot kokmateriālus un koksnes iepakojuma materiālus, piemēram, paletes. Ir labas dabiskas izplatīšanās spējas pārlidojot.

Izplatība Latvijā:

Vienīgais sugas novērojums reģistrēts Daugavpils pilsētas teritorijā 2020. gada rudenī, kad tika noķerts pieaudzis īpatnis pārlidojuma laikā (9. attēls). Sugas vairošanās un populāciju izveidošanās gadījumi nav zināmi.

6. attēls. Egļu mazā spīdīgā koksngrauža (*Tetropium castaneum*) brūnā forma.

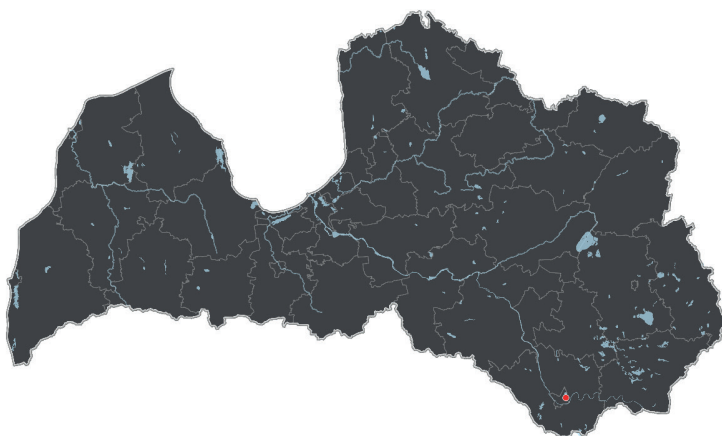
FOTO: UĢIS PITERĀNS, [HTTPS://DABASDATIL.LV/](https://dabasdatil.lv/)

7. attēls. Egļu mazais nespodrais koksngraužis (*Tetropium fuscum*).

FOTO: UĢIS PITERĀNS, [HTTPS://DABASDATIL.LV/](https://dabasdatil.lv/)

9. attēls.
Koksngrauža
(*Trichoferus
campestris*)
izplatība Latvijā.

Mizgrauzis *Xyleborinus attenuatus* (Blandford, 1894)

Smecernieku dzimta Curculionidae

Sugas apraksts:

Mizgrauža *Xyleborinus attenuatus* mātītes ir 3–4 mm garas, ķermenis ir tumšs ar gaišiem matiņiem, antenas ir dzeltenīgi oranžas, ekstremitātes gaišākas par ķermeni (1. un 2. attēls). Tēviņi ir mazāki ap 2 mm un dzeltenīgi, daudz retāk sastopami, vienā vairošanās ejā ir 1–3 tēviņi un ap 50 mātītēm.

Līdzīgas sugas:

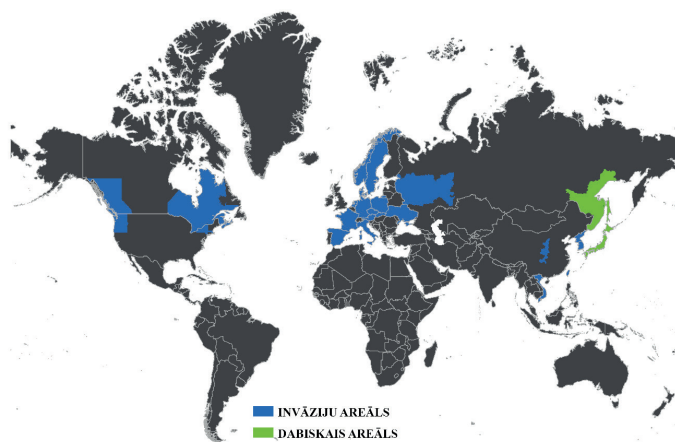
Visas mizgraužu sugas ir grūti atšķiramas, un to precīzai identificēšanai līdz sugas līmenim ir nepieciešams papildu aprīkojums, līdz ar to sugu var identificēt tikai eksperts laboratorajos apstākļos.

Dzīvotne:

Sastopams mežaudzēs un apstādījumos, suga ir poli-fāga, apdzīvo lapkokus (alkšņus, bērzus, apses, ozolus, kārkļus, vītulus), īpatņi sastopami gan uz dzīviem, gan atmirušiem kokiem.

Izplatība:

Mizgrauža *Xyleborinus attenuatus* dabiskais izplatības areāls ir Japāna un Krievijas Tālie Austrumi, introducēta Ziemeļamerikā un Eiropā, uzskatāma par introducētu at-sevišķās Āzijas valstīs (3. attēls).

3. attēls. Mizgrauža (*Xyleborinus attenuatus*) izplatība pasaulē.

2. attēls. Mizgrauža (*Xyleborinus attenuatus*) imago, skats no sāna.

© MOLLY SHERLOCK (CC BY-NC 4.0)

Sugas izplatšanās veidi:

Suga izplatās cilvēka darbības rezultātā, pārvadājot dažādus kokmateriālus un koksnes iepakojuma materiālus, piemēram, paletes. Dabiski izplatās pārlidojot.

Izplatība Latvijā:

Pašlaik suga Latvijā nav konstatēta.

1. attēls. Mizgrauža (*Xyleborinus attenuatus*) imago, skats no augšas.

© STEPHEN LUK (CC BY-NC 4.0)

Mizgrauzis *Xylosandrus germanus* (Blandford, 1894)

Smecernieku dzimta Curculionidae

Sugas apraksts:

Mizgrauzis *Xylosandrus germanus* ir 2–2,3 mm garš, ķermeņa krāsa variē no brūnas līdz tumši brūnai. Taus-tekļi un ekstremitātes nedaudz gaišākas par ķermeni. Segspārni un priekškrūtis punktotas ar maziem matiņiem, sugas identificēšanā tiek izmantotas segspārnu un priekškrūšu vairoga garuma un platuma attiecības. Segspārnu garums ir 1,3 reizes lielāks nekā platums un 1,4 reizes garāks nekā priekškrūtis, segspārni spīdīgi (1. un 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

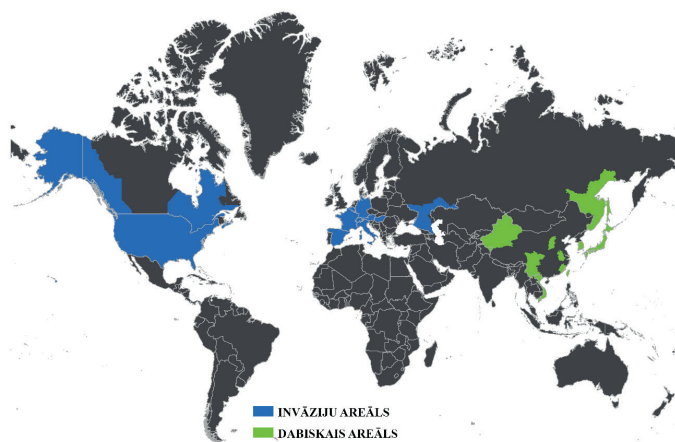
Visas mizgraužu sugas ir grūti atšķiramas, un to precīzai identificēšanai līdz sugas līmenim ir nepieciešams papildus aprīkojums, līdz ar to sugu var identificēt tikai eksperts laboratorajos apstākļos.

Dzīvotne:

Sastopama mežaudzēs un apstādījumos, suga ir polifāga, tās kāpuri attīstās gan skujkokos, gan lapkokos zem mizas (apdzīvo pamatā priežu, egļu, alkšņu, bērzu, apšu, ozolu, kārķļu, vītolu, liepu ģints kokus). Īpatņi sastopami gan uz dzīviem, gan jau atmirušiem kokiem.

Izplatība:

Mizgrauzis *Xylosandrus germanus* dabiski sastopams Āzijas austrumu un dienvidu daļā: Ķīnā, Japānā, Korejas pussalā, Vjetnamā un Taivānā. Introducēta Eiropas centrālajā, dienvidu un rietumu daļās, kā arī Ziemeļamerikā (3. attēls).

3. attēls. Mizgrauža (*Xylosandrus germanus*) izplatība pasaulē.

2. attēls. Mizgrauža (*Xylosandrus germanus*) imago, skats no sāna.

© MOLLY SHERLOCK (CC BY-NC 4.0)

Sugas izplatīšanās veidi:

Suga izplatās cilvēku darbības rezultātā, pārvadājot dažādus kokmateriālus, tajā skaitā iepakojuma materiālus no koksnes, piemēram, paletes. Dabiski izplatās pārlidojot.

Izplatība Latvijā:

Pašlaik Latvijā suga nav konstatēta.

1. attēls. Mizgrauža (*Xylosandrus germanus*) imago, skats no augšas.

© KATJA SHULZ (CC BY 4.0)